

Strieborná zberateľská minca Pamiatková rezervácia Košice

Už dvadsať rokov vydáva Národná banka Slovenska okrem bankoviek a mincí určených na hotovostný peňažný obeh tiež mince z drahých kovov, ktorými pripomína významné historické udalosti slovenských dejín, osobnosti slovenského národa a prírodné krásy a kultúrne pamiatky Slovenskej republiky. Dva roky po zavedení eurovej meny vytvorila Národná banka Slovenska nový tematický okruh, ktorého cieľom je pripomenúť na zberateľských minciach okrem tradičných motívov aj mestské pamiatkové rezervácie. Prvá zberateľská minca s touto tematikou bola vydaná v decembri 2011 a jej motív bol venovaný Trnave. Ďalšia minca, ktorej emisia bola v marci minulého roka, prezentovala mestskú pamiatkovú rezerváciu Trenčín.

Minca realizovaná podľa návrhu Karola Lička

Najnovšou zberateľskou mincou, ktorú Národná banka Slovenska vydáva v týchto dňoch, je strieborná zberateľská minca v nominálnej hodnote 20 eur s motívom pamiatkovej rezervácie Košice. Jej hlavným cieľom je pripomenúť pamiatkovú rezerváciu druhého najväčšieho slovenského mesta – Košíc, ktoré sa v roku 2013, spolu s francúzskym mestom Marseille, stali na základe rozhodnutia Rady Európskej únie Európskym hlavným mestom kultúry. Pamiatková rezervácia mesta bola vyhlásená v roku 1983 a svojou rozlohou 85,38 hektára a počtom pamiatok je najväčšou mestskou pamiatkovou rezerváciou na Slovensku. Jej súčasťou je množstvo jedinečných architektur, ktoré pripomínajú bohatú históriu a výnimočné postavenie mesta v krajine.

Verejnú anonymnú súťaž na výtvarný návrh striebornej zberateľskej mince s tematikou pamiatkovej rezervácie Košice vyhlásila Národná banka Slovenska v decembri 2011. Do termínu

uzávierky súťaže (26. marca 2012) bolo predložených dvanásť návrhov od jedenástich autorov, ktoré odborná komisia na posudzovanie výtvarných návrhov slovenských eurových mincí hodnotila 11. apríla 2012. Odbornými poradcami, ktorí sa zúčastnili na zasadnutí komisie a výtvarné návrhy posudzovali z hľadiska použitých architektonických reálií historického jadra mesta, boli Ing. arch. Viera Dvořáková z Pamiatkového úradu Slovenskej republiky a Mgr. Jozef Jarkovský z Krajského pamiatkového úradu v Košiciach.

Odborná komisia vyhodnotila súťažné návrhy a prvú cenu odporučila udeliť výtvarnému návrhu Karola Lička. Zvýšenú druhú cenu navrhol udeliť kremnickej medailérke Márii Poldaufovej a zníženú tretiu cenu návrhu, ktorý predložil do súťaže ďalší kremnický výtvarník Štefan Novotný. S odporúčením odbornej komisie sa stotožnila aj Banková rada Národnej banky Slovenska, ktorá výsledky súťaže schválila 24. apríla 2012.

(Pokračovanie na 3. str. obálky)

Strieborná zberateľská minca

Pamiatková rezervácia Košice

(Pokračovanie z 2. str. obálky)

Zvýšená 2. cena
Mária Poldaufová

Znížená 3. cena
Štefan Novotný

Na realizáciu mince bol vybratý výtvarný návrh autora Karola Lička, ktorý v súťaži získal prvú cenu. Odborná komisia ocenila, že na návrhu mince je výstižné vyjadrenie historických hodnôt mesta Košice, obsahovú i kompozičnú vyváženosť averzu a reverzu, ako aj skutočnosť, že návrh je možné realizovať bez dodatočných úprav. Hlavným motívom averzu je výrez častí veduty od Georga Houfnagela z roku 1617. Motív je doplnený o historický erb mesta, ktorý spolu so štátnym znakom a nápisom dotvárajú ucelenú kompozíciu. Na reverznej strane mince použil autor motívy charakteristické pre pamiatkovú rezerváciu mesta. Dominantu tvorí neskorogotický Dóm sv. Alžbety s charakteristickými architektonickými prvkami s Kaplnkou sv. Michala v popredí. Ľavú časť kompozície tvorí zobrazenie patrónky mesta – sv. Alžbety Uhorskej, plastiky z hlavného oltára Dómu sv. Alžbety. Celá kompozícia je uzavretá kruhopolisom.

Zvýšená druhá cena bola udelená medailérke Márii Poldaufovej. Jej súťažný návrh komisia hodnotila po výtvarnej i obsahovej stránke ako rovnocenný s víťazným návrhom, pričom pripomenula, že tiež čerpá z tých istých motívov, ktoré boli použité aj na víťaznom návrhu. Komisia konštatovala, že návrh vyniká veľmi dobrou a citlivou drobnokresbou. Veduta mesta na averze je doplnená latinským názvom mesta a pri spodnom okraji historickým mestským erbom. Na reverze je celkový

pohľad na charakteristickú západnú fasádu Dómu sv. Alžbety, ktorý je vľavo doplnený zobrazením patrónky mesta – sv. Alžbety Uhorskej.

Zníženú tretiu cenu získal návrh ďalšieho kremnického medailéra Štefana Novotného. Komisia pozitívne hodnotila výber motívov a dobre zobrazenú architektúru. Na averznej strane návrhu je dominantou Kostol Nanebovzatia Panny Márie s ďalšími objektmi reprezentujúcimi pamiatkovú rezerváciu – gotický Levočský dom a secesný hotel Slávia. Starobylosť mesta zvýrazňuje mestská pečať. Na reverznej strane návrhu je pohľad na Dóm sv. Alžbety a Kaplnku sv. Michala. V popredí je vyobrazená plastika patrónky mesta – sv. Alžbety Uhorskej, ktorú vo svojich výtvarných návrhoch použili aj predchádzajúci dvaja autori.

Strieborná zberateľská minca má nominálnu hodnotu 20 eur, jej priemer je 40 mm a hmotnosť 33,63 gramu. Minca je vyrazená zo zliatiny 925 dielov striebra a 75 dielov medi. Na jej hrane je reliéfny nápis EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013. Zberateľskú mincu vyrazila Mincovňa Kremnica, š. p., v počte 3 350 kusov v bežnom vyhotovení a 6 350 kusov vo vyhotovení „proof“. Mincou vydala Národná banka Slovenska 25. februára 2013 a je v poradí druhou mincou z emisného plánu pamätných a zberateľských mincí na rok 2013 a osemnástou zberateľskou mincou vydanou v eurovej mene.

Text a fotografie: Ing. Štefan Fröhlich